

<https://lusto.fi/tutkimus-kokoelmat/metsasuhteita/>

Metsäkulttuurisanasto

Päivitetty 19.1.2026

Sanaston ovat laatineet kehittämisjohtaja, FT, dos. Leena Paaskoski ja tutkimuspäällikkö, FM Reetta Karhunkorva, Suomen Metsämuseo Lusto

Metsäkulttuuri

Metsäkulttuurilla tarkoitetaan yksilöiden ja yhteisöjen metsään liittyvissä sosiaalisissa yhteyksissä jakamia toimintatapoja, käytäntöjä, käsityksiä, merkityksiä ja arvoja. Metsäkulttuuri on aikaan kiinnittyvä jatkuva prosessi, jossa ovat läsnä menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus.

Metsäkulttuurinen näkökulma

Metsäkulttuurinen näkökulma on metsien ja metsiin liittyvän toiminnan tarkastelussa käytetty näkemys, jonka keskiössä on ihminen toimijana. Metsäkulttuurinen näkökulma edistää ihmisten välistä metsiin liittyvää vuorovaikutusta sekä luo ymmärrystä ihmisen ja metsän välisistä suhteista ja ihmisen metsiin liittämistä arvoista. Metsäkulttuurinen näkökulma rakentaa edellytyksiä erilaisten metsiin liittyvien tavoitteiden yhteensovittamiselle.

Metsäsivistys

Metsäsivistys on kokonaisvaltaista ymmärrystä metsiin eri aikoina liittyneistä muuttuvista näkökulmista ja niiden merkityksestä sekä taitoja ottaa metsäkeskustelussa ja metsään liittyvässä toiminnassa metsä ja muut ihmiset huomioon. Metsäsivistynyt ymmärtää

metsän ja metsäsuhteiden monimutkaista kokonaisuutta. Hän tuntee metsään liittyvien ilmiöiden pitkän aikavälin kehityskulkuja ja taustoja. Hän näkee metsän merkityksen suomalaisessa yhteiskunnassa, taloudessa, kulttuurissa ja historiassa. Hän käsittää metsän omalakisena ekosysteeminä ja ymmärtää ihmisen toiminnan vaikutukset metsäluontoon. Hänen toimintansa metsäkontekstissa on huomaavaista, tiedostavaa ja kestävää.

Metsäsuhde

Metsäsuhde on yksilön tai yhteisön suora tai välillinen elävä suhde metsään. Se on yksilön ja metsän vuorovaikutteinen kokonaisuus. Metsäsuhde on osa yksilön henkilökohtaista laajempaa ympäristösuhdetta ja identiteettiä. Se muotoutuu osana ihmisen elämänvaiheita ja voi ilmetä eri tavoin eri rooleissa tai ympäristöissä. Metsä erityislaatuisena luonnon- ja kulttuuriympäristönä erottaa metsäsuhteen luontosuhteesta.

Metsäsuhteajattelu

Metsäsuhteajattelu lähtee ajatuksesta, että kaikilla on jonkinlainen metsäsuhde. Erilaisten metsäsuhteiden näkyväksi tekeminen ja ymmärtäminen edistävät vuorovaikutusta ja erilaisten metsiin liittyvien tavoitteiden yhteensovittamista. Oman metsäsuhteen tunnistaminen vahvistaa yksilön identiteettiä ja lisää hyvinvointia.

Metsähistoria

Metsähistorialla tarkoitetaan yhteisön metsään liittyvän menneisyyden vaiheita, niiden kuvausta tai tutkimusta.

Kulttuurinen kestävyys

Kulttuurinen kestävyys voidaan nähdä kestävä kehityksen neljäntenä ulottuvuutena tai sitä voidaan pitää taloudellista, ekologista ja sosiaalista kestävyyttä tasapainottavana, selittävänä ja välittävänä tekijänä. Kulttuuri voidaan nähdä myös koko kestävä kehityksen perustana ja rakenteena, jonka avulla kestävä

kehityksen tavoitteet saavutetaan. Metsien kulttuurisen kestävyiden näkökulma auttaa sovittamaan yhteen keskenään ristiriitaisilta vaikuttavia metsiin liittyviä tavoitteita, esimerkiksi huomioimalla ihmisen erilaisia metsiin liittyviä tarpeita ja arvoja. Uutta luovana voimana kulttuurinen kestävyys sitoo yhteen ihmisen ja luonnon, menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden, todellisuuden ja ihmisen mielikuvituksen, ja luo suhteita niiden välille.

Kestävä kehitys

Kestävällä kehityksellä varmistetaan, että nykyisillä ja tulevilla sukupolvilla on yhtäläiset mahdollisuudet tarpeidensa tyydyttämiseen ja hyvään elämään. Kestävän kehityksen käsitettä on tavallisesti tarkasteltu paitsi taloudellisesta ja ekologisesta, myös sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta.

Tulevaisuusperintö (metsäkontekstissa)

Kestävän metsäsuhteen tulevaisuudessa tuottama metsäkulttuuriperintö.